

Inscris in registrul publicatiunilor periodice la Tribunalul Timis-Torontal, sub No. 79.

Director și director răspunzător
V. I. ȘTEFĂNESCU

Redactoare-șefă:
ERICA CIURA-ȘTEFĂNESCU

Administrator general:
V. HAIL R. CRISTESCU

Redacția și Administrația:
Timișoara:
Eugen de Savoia, No. 16

4
Coșul de Onor Palatul Cultural

Arad

note zilnice

...mulțării — sârmanii! —
...irrat în panică... în urma
...sări făcută de d. C. Arge-
...a, președintele consiliului
...ministri, cu prilejul discurs-
...ținut săptămâna trecută:
...ce urmărim noi este să se
...căluș la fiecare gură laco-
...ă se înceteze promovarea
...a intereselor persoanele
...ecăruia; să se gândească
...mal mult la țară și la bi-
...nturor decât la interesele
...persoanele".

...atât mai mult, pentru că
...Argetoianu a trecut ime-
...dela vorbă la faptă, făcând
...ntul cu bugetivorii dela ră-
...tul Serviciu Social, dând o
...e prin care arată, că, cele
...persoane, numite în decizie
...fost încadrate, după des-
...rea Serviciului Social, în
...nstituții de Stat, intrucât
...ocupau și ocupă alte slujbe.

...privit legii pentru prohi-
...cumulului în funcțiunile
...ce — cum sună deceslunea
...ată de președintele consi-
...de miniștri — nimeni nu
...ocupa decât o singură
...tune retribuită de stat, ju-
...comună, regie, casă auto-
...sau orice altă instituție
...bă al cărei buget este su-
...probării parlamentului, Con-
...ni de miniștri, miniștrilor,
...lilor județene sau comu-
...și autorităților bisericești".

„Inceputul făcut de d. C. Ar-
getoianu — exact îl subliniază
excelentul săptămânal: AZI, din
București — e bun.

Dar acest început — continuă
AZI — trebuie să fie continuat.
Cumularzii trebuie sărpiți, o-
riunde s'ar afla ei. Intr'o vreme
în care atâtea valori nu găsec
intrebuințare în cadrul Statului,
vechi bugetivori, cari au știut
să se aranjeze în trecut cu toate
partidele, cu toate regimurile,
huzuresc în două, trei, patru și
chiar mai multe posturi la Stat".

... Oriunde s'ar afla ei".
Păi și 'n Transilvania „se află
ei", din bogat...

Nu degeaba suntem frați cu
toții — având acelaș cuget și
simțiri...

De s'o pune și dincoace de
Carpați, „căluș la fiecare gură
lacomă" (fie ea de „răgătan", fie
de băstinaș)... o să se mai im-
partă pâinea și acelora de su-
ghită, fiindcă nu le-ajunge... iar,
aceia cari prea huzuresc au să
'nvețe și dâștii: ce este drep-
tatea!

...Sunt câteva sute de cumu-
larzii și 'n provincia transcar-
patină — cărora de li se vor
ajusta surplusurile multe adă-
ștări se vor implini cu ele.
Const. I. Ștefănescu

Germania își va vinde
flota comercială Rusiei?

...NDRA, 30 (Rador). —
...ul „DEILY SCKETS" se
...ă, pe larg, cu rolul de-
...iei economice a U. R.
...care a sosit de curând
...Berlin. Ziarul englez e
...ărere, că, Germania ar
... întreaga sa flotă co-
...cială Rusiei, pentru a
...e materii brute impor-
... și de prima necesitate

și pentru a fi asigurată pe
mai mulți ani cu alimente
din partea Republicii So-
vietice.

drarea oficială a
statelor teritorii po-
e la U.R.S.S.

...SCOVA, 30 (Rador). —
...ursă autentică, se anunță
...arta guvernului sovietic,
...iectul principal la ordinea
...a Consiliului superior,
...e va intrani la data de
...tomvrie, fiindă o ședință
...va fi încadrarea ofi-
...in U. R. S. S. a republi-
...raină de Vest și Rusia

Problema colonizărilor
dela granița de Vest

BU-UREȘTI. — Cititorii de-
sigur își aduc aminte de pro-
ectul de lege, prezidat de către
d. dr. Ilie Barbu, fost deputat
în trecutul parlament, în legă-
tură cu creierea unei zone et-
nice pe liziera graniței de Vest,
prin colonizarea elementelor ro-
mânești. Această măsură a fost
menită să creeze un baraj etnic
dealungul graniței de Vest im-
potriva presiunilor exercitate din
afara hotarelor noastre. Dar,
deși acest proiect a găsit o apro-
bare unanimă, din diferite mo-
tive, cari nu interesează mo-
mentan, realizarea ei nu s'a pu-
tut infăptui.

In schimb Statul românesc,
dela început, a luat măsura, ca

pe zona de pe graniță, să cre-
eze centre de coloniști români
cu țărani aduși din Munții Apu-
seni și din Maramureș, făcân-
du-le însemnate înlesniri de
plată, spre a putea realiza sco-
pul național pentru care au fost
așezați la graniță. Din păcate,
însă, trecutele guverne românești
nu au sprijinit, cu toată temeini-
cia, aceste începături, încât po-
pulațiunile aduse aici, au in-
tâmpinat unele greutăți, provo-
când serioase pierderi nu numai
lor, dar și cauzei naționale,
pentru care au fost așezați la
graniță. Despre soarta lor s'a
scris suficient și s'au propus
unele remedii, cari, din păcate,
prea adesea, n'au găsit urmare,

există din capul locului un plan
de sistematizare — cu greu sau
ușor cum s'a realizat — azi
aveam dealungul graniței de
Vest comune model românești.

Dar faptul care a contribuit
mai mult la împledecarea des-
voltării gospodăriei coloniștilor,
il găsim în problema comunica-
țiilor. Coloniile au fost și sunt
complet izolate de restul comu-
nelor, ori a orașelor din apro-
piere. Aceasta, din cauza totalei
lipse a mijloacelor de comuni-
cație. Nici tren și nici drum. O
singură potecă nu este suficien-
tă. Drumurile cari sunt circula-
bile numai în lunie, Iulie și Au-
gust. Dar și atunci numai când
vara este secetoasă, în colonia
Peleș s'a pietruit drumul ce
leaga colonia de comună, exact
pană în marginea sat lui. Dacă
se pietruia încă vre-o 100 m.,
însemna că s'a făcut legătura
între colonie și comună, dându-se
posibilitatea coloniștilor a-și
transporta produsele la Satu-
Mare pentru a și le valorifica,
ori: cest lucru nu s'a făcut.

Desigur în aceste condițiuni
opera de colonizare, la granița
de Vest, începută de către tre-
cutele guverne, nu putea să dea
rezultatele așteptate. Coloniștilor
trebuia dela început să li se dea
o deosebită solicițudine, mai
mult chiar decât populațiunilor
nevoiașe, deoarece ei nu dispu-
neau de nimic și trebuiau să-și
refacă întreaga gospodărie. De-
sigur, Statul nu putea, pe lângă
pământ să înzestreze cu cele ne-
cesare gospodăriei, dar ar fi
putut lua unele măsuri care să
le înlesnească realizarea acestor
gospodării

Remedii pentru îm-
bunătățirea situa-
ției coloniilor

Pentru îmbunătățirea situației
(Urmare în pagina III-a)

O anchetă concludentă

In timpul din urmă, oficiosul
„Tribuna" din Cluj, a reactuali-
zată problema coloniilor, prin-
tr'o anchetă la fața locului, in-
titulată „Cutreerând coloniile de-
la granița de Vest", și semnată
de d. Fl. Vasuțiu.

Autorul începe prin a arăta
beneficiile de cari s'au bucurat
coloniștii așezați în aceste lo-
curi, dar că în ciuda ajutoarelor
date, coloniștii nu au reușit să
intreprindă o muncă rodnică, așa
cum ar fi cerut interesele româ-
nești, fiindcă, afară de avanta-
giile de plată acordate pentru
pământ, oficialitatea s'a desinte-
resat de mult-plele lor greutăți
în realizarea unei gospodării te-
meinice.

Iată ce scrie în acest sens
ziarul „Tribuna":

Dacă unele colonii nu s'au
desvoltat, iar Statul, înființându-
le, nu și-au ajuns țelul dorit, în
unele părți, acest lucru se da-
toră și lipsei de ajutoare. Statul
le a dat pământ, foarte efțin și
plătibil: în timp destul de îndel-
ungat. Dar, numai acest favor

nu este suficient unui om străin,
pe aceste meleaguri, — căci ei
de obicei au fost aduși din
Munții Apusului și Maramureș
Lor le mai lipsea ceva: un spri-
jin, un credit din partea cuiva,
care să-i ajute la punerea bazei
edificiilor ce trebuiau să și se
construiască: o casă, un grajd,
etc. Acestea numai pentru anul
întăiu, dacă recolta a fost bună,
sau în cel mai greu caz și pen-
tru anul al doilea. Deja în anul
treilea, un gospodar harnic era
aranjat complet cu toate cele
necesare. Și acest mic ajutor,
cine putea să li-l acorde? Străi-
nul care luptă să-l sugrume?
Desigur, că nu. Trebuia deci să
intervină Statul. Consecințele le
vedem, că, și azi, după 15—20
de ani, multe colonii au un as-
pect trist, dezolat.

Ce e drept, la acest rău, în
privința desvoltării coloniilor, a
mai contribuit și faptul, că, nu
s'au lucrat după un plan de sis-
tematizare, țărani acela simplu
fiind lăsat a-și construi casa
după cum l-a țelat capul. Dacă

„Clujul 1919—1939"

de D. OCTAVIAN BUZEA

(Cluj, 1929, 272 pag. prețul 150, tipografia „Ardealul")

Istorisind actul dezrobirii Uni-
versității din Cluj, în broșura:
„La a douăzecea aniversare a
Universității Daciei Superioare",
pe care am recenzat-o decurând,
d. Onisfor Ghibu dă în vileag
rezistența profesorilor unguri,
cari, inoculați cu datele unei
false istorii, afirmau că orașul
Cluj — și pământul Transilva-
niei — ar fi maghiar. E caracte-
ristică, în această privință și
ridicolă mai ales, aserțiunea pro-
fesorului Moldovân Gergely (ro-
mân renegat): „Țara e ungu-
rească, națiunea e ungurească,

legile, aerul, apa și pâinea sunt
ungurești, — noi românii nimic
n'avem de vândut. Toate ce le
avem, le avem din mila și din
bunăvoința ungarilor" (pag. 23).
El trecea cu buretele peste o
evidență istorică românească,
care înmoie până și inima cea
hapsină și perversă.

Iată, cartea, frumos tipărită și
bogată ilustrată, a d-lui dr. Octa-
vian Buzea, v ne cu o amplă și
serioasă contribuție sa descif-
reze Clujul, care e românesc,
nu de ieri, ci din epoca daco-
romană.

In locul vechiului oraș dacic
s'a născut Napoca romană. Ast-
fel mărturisesc, ca un indemu
puternic, toate obiectele arheo-
logice descoperite în inima Clu-
jului. Gelu, voevodul român, își
avea reședința în Gilău, la 17
km. de Cluj. Când ducele ma-
ghiar Tuhutum a cucerit pământul
întului Cluj, a fost silit să
înfante rezistența voevodului ro-
mân, care-și apăra pământul și
neamul de cutropitori. În șan-
țurile dela Hida, Gelu a rezistat
multă vreme invaziei ungurești,
care l-a încercuit datorită nu-
mărului prea mare de năvălitori.
Acesta au cuprins orașul, dar
munții au rămas în tot cursul
miei de ani ce scurs de atunci,
tot al românilor. Toate aceste
date istorice, le confirmă chiar
Notarul Anonim al regelui un-

gur Bela II (1131—1141).
Rezistența voevodului român
Gelu fixează un început de luptă,
care s'a dat în cursul următoar-
relor sute de ani, în Ardeal în-
tre românii autohtoni și străinii
cutropitori, în special contra un-
garilor. Procesul acesta de luptă,
fie cu forțele fizice, fie cu for-
țele morale, s'a închis cu victo-
ria românească, în 1918, cum
dcta dreptuloromânilor majori-
tari și dreptul istoric al nostru.
Mai târziu după unguri, s'au
așezat la Cluj și sașii. Dar Clu-
jul — și prin nume — mărtu-
risește, că, la început a fost un
mic sat românesc întemeiat de
un țărân român: Cluj, deși un-
guri și sașii l-au numit, în
cursul secolelor, cum au vrut,
(Continuarea în pag. II-a)
C. V.

Cinematografe

Timișoara

CAPITOL:

„Emigranții”, cu Zuskin Blumental, Tamarina Karov.

SCALA:

„Echipa de onoare”, cu Paul Muni.

CORSO:

„Nevestele șirete”.

APOLLO:

„Dreptatea nopții” cu Eduardo Cianelli.

Arad

„URANIA“

Arad, Telefon: 12-32
Cinematograful de premieră

Azi prima dată un film mare

Filmul celor mai simpatici actori al ecranului în

Desmoșteniții soarte

cu WALLACE BEERY și MICKEY ROONEY

Vă impresionează și Vă înveselește până la lacrimi

Cel mai nou Jurnal METRO

AVIZ: Inceputul excepțional al reprezentațiilor DUMNECA la orele 11.30 i. m. și 3 d. m. cu preț redus 3.30, 6, 7.30 și 9.30

CORSO Sala încălzită

3, 5, 7.15 și 9.15

Premieră

Un film monumental plin de emoții și dragoste

Viața furată

cu

ELISABET BERGER

Jurnal nou și complectare colorată

Cinema FORUM

TELEFON: 20-10

Albă ca zăpada

și

Cei șapte pitici

Monumentala capodoperă a genialului Walt Disney în technicolor

Versiunea engleză

Jurnalul Românesc cu viața străjerască și ultimele evenimente

Repr. 5, 7.15 și 9.30.
Dumineca și sărbătorile la 11.30 și 3 matineu cu prețuri reduse.

Barul

Cornul Vânătorului

Arad

Program pe luna Octombrie

4 Santely's 4

în dans rus și național

Dșoara Olga în fox-trott

Florica Ianculescu

Duo Beethoven în

englich-vals

Vocal-band Petrică

Tipografia „Națională” Timișoara

„Clujul 1919-1939“

(Urmare din pag. I-a)

Asupriți continuu de străini, românii au părăsit centrul, cum s'a întâmplat în mai multe orașe ardeleni, și s'au așezat la margine.

Reședința a mai multor principii, Clujul este locul de naștere al regelui Matei Corvinul, fiul al românului Ion Huniade, casa natală a acestuia fiind păstrată până în zilele noastre, ca monument istoric.

Biruința lui Mihai Viteazul schimbă, întrucâtva, aspectul, străin al orașului Cluj. Un an și mai bine (din Dec. 1599 și până în Sept. 1600), Clujul a avut „jude regesc” pe românul Andrei Stăncel. Înconjurat de alți români: banul Mihalcea, visternicul Bărcan, logofătul Teodosie, frații Buzești și alții.

După înfrângerea dela Mirislău, însă, străinii din Cluj au profitat de ea și au ars de vii. În piața orașului, pe viteazul căpitan Baba Novac și pe po-

etul Șașă, pinnându-i apoi în țepe pe drumul Feleacului (5 Februarie 1601).

„Istoricul maghiar al întinsei monografii a orașului Cluj: Alexe lakab observă cu durere, că „stăpânirea ardeleană a lui Mihai Viteazul a fost un blăstăm pe capul ungarilor. Urmările politice ale acestei nenorociri, sunt: Titul de drept și conștiința de sine ale Românilor câștigate aici și cari au pricinuit de atunci ungarilor multe pierderi de forțe și au fost o mare piedică în drumul de triumf al politicii naționale ungurești.”

Cu cât asuprirea străinilor începe să se manifeste mai sângeroasă, în aceeași măsură crește și se afirmă, cu o putere pe care nici veacurile n'au putut-o distruge, (ci doar numai în genunchia vremelnic), rezistența masivă a milioanele de români dominați de o minoritate venetică.

(Va urma)

C. V.

Chestura Poliției Municipiului Timișoara, Serviciul Circulației

A v i s

În conformitate cu Ordinul No. 59414 din 28 August 1939 al Ministerului de Int. Direcțiunea Generală a Poliției, se aduce la cunoștința tuturor proprietarilor de vehicule cu tracțiune animală și posesorilor de biciclete de pe raza Municipiului Timișoara să se prezinte în zilele de 1-30 Noembrie a. c. orele 8-13 și 17-19 la Biroul Circulației împreună cu vehiculele și foaia de circulație pentru verificare. Această verificare se va face în baza unei cereri pe care se va aplica timbrul legal de 8 lei, plus 1 aviație, și 40 lei taxa timbrului mobil de construcții.

Cei ce nu se vor conforma prezentului avis, vor suferi urmările legii.

In ziua de	1 Noembrie	bicicletele dela	No.	1-400	Timb
"	"	2	"	401-700	"
"	"	3	"	701-1200	"
"	"	4	"	1201-1500	"
"	"	6	"	1501-2800	"
"	"	7	"	2801-3000	"
"	"	9	"	3001-5000	"
"	"	10	"	5001-7000	"
"	"	11	"	7001-9000	"
"	"	13	"	9001-12000	"
"	"	14	"	12001-15000	"
"	"	15	"	15001-17000	"
"	"	16	"	17001-19000	"
"	"	17	"	19001-20000	"
"	"	18	"	20001-22000	"
"	"	20	"	22001-24000	"
"	"	22	"	24001-26000	"
"	"	23	"	26001-28000	"
"	"	24	"	28001-30000	"
"	"	25	"	30001-32000	"
"	"	27	"	32001-34000	"
"	"	28	trăsuri platforme	34001-35000	"
"	"	29	"	35001-36500	"
"	"	30	"	36501-34000	"

Mașini de scris ultimele perfecțiuni tehnice

Articole speciale pentru birouri

Hârtie — Rechizite — Cadouri — Stampile
Cărți literare și științifice — Jucării pedagogice
— Jocuri de societate — Cărți pentru copii

Singurul izvor de aprovizionare pentru școli și cooperativele școlare

TIPOGRAFIE

PROPRIE CU INSTALAȚII MODERNE

Execută artistic: cărți, ziare, reviste și orice fel de imprimare
TIPAR ÎN CULORILegătorie de cărți, registre, albume, montări în pânză și piele
SERVICIU PROMPT LA DOMICILIU

Librăria Cooperativă Națională

a corpului didactic din Banat,
TIMIȘOARA, Str. Brediceanu 2 (lângă Primărie) — Telefon 21-36Ciorapi și îmbrăcăminte de iarnă
pentru soldați
Acțiunea prezidată de dna Gafencu

BUCUREȘTI, 30 (S. I. R.).

— La apelul făcut de dna Grigore Gafencu, soția ministrului nostru de externe, peste 100 de doamne, din înalta societate bucureștenă,

au hotărât a se îngrijii de ciorapi și îmbrăcăminte de iarnă pentru soldați.

Acțiunea este prezidată de dna Gafencu.

La Timișoara se mănâncă românește la

Manole Ciupală

Restaurantul Gării

Grătar bine asortat în fiecare zi la dejun

și seara — Băuturi delicioase din cele mai

renumite pivnițe bănățene, ardelenesti și

din Vechiul Regat

Chestura Poliției Municipiului Timișoara, Serviciul Circulației

A v i s

În conformitate cu Ordinul No. 58414 din 28 August al Ministerului de Interne, Direcțiunea Generală a Poliției, se aduce la cunoștința tuturor proprietarilor de autovehicule cu tracțiune mecanică, autoturisme, autocamioane, autocamionete, buse, autocisterne și motociclete, din orașul Municipiului Timișoara și Județul Timiș Torontal, să se prezinte în zilele de 1-30 Noembrie a. c. orele 8-13 și 17-19 la Chestura Poliției Municipiului, Biroul Circulației, împreună cu vehiculele și foaia de circulație pentru verificare. Această verificare se va face în baza unei cereri pe care se va aplica timbrul legal de 8 lei și 1 aviație, plus 40 lei taxa timbrului mobil de construcții.

Cei ce nu se vor conforma prezentului avis vor suferi urmările legii.

In ziua de	1 Nov. a. c.	autoturisme	dela No	1-200
"	"	2	"	1001-1150
"	"	3	"	1151-1300
"	"	4	"	1301-1450
"	"	6	"	1451-1600
"	"	7	"	1601-1750
"	"	9	"	1751-1900
"	"	10	"	1901-2000
"	"	11	autocamioane și	301-400
"	"	13	autocamionete	401-500
"	"	14	"	501-650
"	"	15	"	651-800
"	"	16	"	801-900
"	"	17	"	901-1000
"	"	18	autotaxiuri	2001-2120
"	"	19	autobuse	201-300
"	"	20	motociclete	1-100
"	"	22	"	101-200
"	"	23	"	201-300
"	"	24	"	301-400
"	"	25	autocisterne	2501-2900

Toți proprietarii de autovehicule din orașul Timișoara cari ne vor prezenta în zilele și data fixată în prezentul avis, din diferite motive, se vor prezenta în zilele de 29 și 30 Nov. a. c., iar, din județ, se vor prezenta în zilele de 27 și 28 Nov. a. c.

Numai la Bodega românească

VASILE BUCUR

TIMIȘOARA, STR. EUGEN DE SAVOYA

Se pot lua gustări delicioase și bea vinuri excelente de Valea Călugărească, Drăgășani și Miniș.

Bere „Luther” zilnic proaspătă. Prețuri mici

Amplări din viață

Umorase treceri în eternitate

scutul război, un sergent avea misiunea, dealun- Verduului, să facă între trupele de arier- și avangardă, între o care se urca la 15 ki- Zăpezile neobișnuit de iernii constituiau un puternic în calea mi- stașului — și, în plus, a haitelor de lupi, o si- erge spre moarte. Totuși, marele risc al vieții, porni călare să-și îm- misiunea. Brusc, un dela mijlocul câmpurilor, ase zăpezile până la ce- ostșaul, sfidând totul, eroic prin munții de

se impresia unei morți pe care a da frigul și omătul. „Ce fru- mos e să mori în zăpadă”, scria el. „Nu mi-am închipuit că poate fi o moarte atât de ușoa- ră și de frumoasă”. În sufletul lui eroic, cu hotărârea că moare pentru neamul lui, sergentul nimbuse zăpezile, aducătoare de moarte, cu plăcerea și frumu- sul.

Poeta greacă, Sapho, despre a cărui versuri causticul Pitigrilli spune, că, singura lor greșală e aceea, că nu s'au pierdut în cursul vea- curilor — a murit, deasemenea, patetic. Indrăgostită de un tânăr frumos, idol al tuturor fetelor cetății, Sapho, acompaniată de chitară, dicta stihuri de dragoste, toate dedicate frumosului ei semi-zeu. Dela o vreme când poetesa nu mai era așa de tână- ră, iubitul adorată cu stihuri, s'a intoxicat — și a plecat. Za- darnic a încercat poeta să-i abată desgustul. Adoratul stihurilor a rămas neînduplecat.

Sapho rămăsese acum cu chi- tara și cu versurile. O străpun- gea tot trecutul, o ucidea prezentul — și viitorul a voit să și-l închidă în unda morții. Decisă, în suprema criză sufle- tească a ei, într'un adânc acces de supărare, s'a suit pe stânca Leucade, bătută de jur împrejur de valurile mării. Acolo a mai cân-

tat odată, pentru ultima oară, iubirea — și, cântând, s'a da- ruit valurilor. În urma ei, valul s'a închis definitiv, peste veacuri și peste viață.

Să mori cântând, e o moarte care, oricum, apare deasupra co- munității, e o moarte frumoasă și excepțională. Așa a murit, zi- lele trecute, cunoscutul violonist Leonid Serbacev.

La Chișinău, în studioul Ba- sarabia, solistul executa un con- cert. La cea de a doua bucată muzicală, violonistul a comis o greșală și, emoționându-se, a avut un atac de inimă, încetând, imediat, din viață.

Cât de îndrăgostit trebuie să fi fost Serbacev de arta lui, ca o greșală muzicală să-i cauzeze moartea. Muzica, pentru el, era un altar sacru, în fața căruia nici o formulă prescrisă nu poate fi uitată.

Violonistul Serbacev și-a exe- cutat ultimul bemol în viață — și a murit în minorul lui acord.

E frumos să mori în vârtejul unei involburări de omăt, sau cadentând regretul și desneaj- dea unor stihuri de dragoste respinsă, sau în plutirea armo- nioaselor note muzicale. Tot așa cum ai muri, întins pe un pat de crini, respirându-le parfumul ucigător.

Claudia Valcu

Colțul poeziei

Ritm de toamnă

Un foșnet de frunze e plânsul toamnei
Rugina sărută răzletele foi,
Și lacrimă norii mărgelile topite,
Iar toamna se stinge sub murmur de ploii

Furioare de ceață se naltă prin văi
— Cum sângeră glia cu haină de brumă!
Firea îngână prin rariști blestem,
Dospește durerea prin bulgări de humă.

Se spulberă 'n hăuri cenușa de visuri,
Aleele s pline cu frunze de ciară.
— Mi-e sufletul frate cu toamna pustie
Și-o cupă de lacrimi viața amară.

Un foșnet de frunze e plânsul toamnei
Ce spulberă visuri amare prin foi
Și lacrimă norii mărgelile topite,
Când toamna se stinge sub murmur de ploii...

ION I. OLTEANU

Organizarea legiunii cehoslovace din Franța

Ea va fi comandată de fostul general Prhala

PARIS, 30 (Rddor) — Fostul general cehoslovac, Prhala a so- sit ieri la Paris.

După cum anunță ziarele fran- ceze, generalul Prhala se va ocupa cu organizarea unei legiuni ceho-slovace în Franța.

Această legiune va fi incadra- tă pe frontul franco-german.

Legături în pânză și piele execută cel mai bine și eficient numai compactoria:

Mihailovici

A R A D, Palatul-Cultural

Angajare de pantofari

Directiunea Intreprinderii Co- munale Arad, caută spre anga- jare pantofari, cari se pricep la confecționarea de bocanci.

Doritorii se vor prezenta, cât mai curând, la numita Direcțiune, în str. Mucius Scaevola No. 9-15 (fosta Fabrică de gaz), în ori ce zi de lucru.

Problema colonizării dela granița de Vest

Continuare din pagina I-a) Pentru o eficacitate a ac- tiunii pe graniță, ziarul „UNA”, propune următoa- rii medii:

tematizare, după care să se zi- dească orice edificii de azi ina- inte.

Cazele ce se vor zidi să fie în curat stil românesc.

Să se pietruiască drumurile cari leagă coloniile de comunele învecinate și de Satu-Mare, sin- gura problemă, care, rezolvită, le-ar îndrepta mult viața eco- nomică, având posibilitatea să-și transporte produsele la târguri pentru valorificare.

Camera de Agricultură să dea o și mai mare atenție coloniil- or. Să instituiască cursuri prac- tice pentru lucrătorii pământului rațional și pentru gospodărie. Să li se dea unelte și mașini sau să li se acorde posibilități de preocupare.

Să fie ajutorați a-și clădi școli și biserici românești, pen- tru a nu fi nevoiți a frecventa biserica reformată din comună. Cazul comunei Peleş. Numai atunci colonistul va fi străjerul și apărătorul real al graniței.

Concluzii

Aceste remedii constituie doar o schițare fugară și esențială a nevoilor cari se cer satisfăcute pe granița de Vest.

Este bine să nu ignorăm că procesul colonizării pe liziereade Vest a țării care se confundă pe deplin cu procesul consolidării noastre etnice în aceste locuri înstrăinate și că din aceste mo- tive se impune să dăm o aten- țione densă problemei coloni- ilor la granița de Vest.

Toate datele istorice dovedesc, că, granița etnică românească se întindea mult peste hotarele po- litice de azi și că datorită nu- mai tendințelor de desnaționali- zare manifestate de către fostele stăpâniri, elementul românesc este în minoritate față de uzur-

patorii veniți între timp. Acest act de nedreptate istorică săvâr- șit împotriva ființei noastre na- ționale trebuie reparat în cel mai scurt timp. Ori mijlocul cel mai potrivit spre a realiza acest lucru s'a dovedit a fi coloniza- rea în masă a populației rom-ânești, care a dat dovadă de mai multă vitalitate națională, în speță populația românească din Munții Apuseni și Maramu- reș.

Dar spre a ajunge acest scop este nevoie ca procesul coloni- zării să fie temeinic realizat, și românimea așezată acolo să fie viabilă spre a putea lupta cu succes în vederea imperativelor pentru care a fost așezat în acele locuri. Deci, nu este vorba nu- mal de buna sa stare materială, ceea ce s'ar putea realiza cu ușu- rință mai devreme sau mai târ- ziu, dar, în primul rând, este vorba de o inițiativă de Stat, care trebuie susținută integral și sistematic, în vederea unui scop național.

Ca procesul colonizării să-și dea roadele, nu este suficient ca noile comune colonizate să de- vină bogate și ca fiecare colo- nist să se bucure de o bună stare, care să-l pună la adăpost de orice griji, deși acest lucru este de dorit, dar coloniile de pe granița de Vest, deci din punctul cel mai expus al țării, vor trebui să devină niște co- mune model, cari să dovedească spiritul de organizare și de con- structivitate al poporului româ- nesc. Doar atunci își vor fi rea- lizat cu adevărat menirea pentru care au fost întemeiate.

„OBSERVATOR”

1 Noembrie

„Arul-Nicu”

Plaza Libertății 7

Palatul Casinoului militar- civil

Timișoara

Prezenta publicu- ni program nou: spect și de mare atracțiune

Stache Petcu

Palatul Casinoului militar- civil Timișoara

Plaza Libertății No. 7. Palatul CASINOUL MILITAR-CIVIL

Program desăvârșit, cu pre- zentațiune: Chantyuri de bocanci și cisme de muzică — format „Bilger” de iuff.

Stofe

pt. costume și paltoane bărbătești, stofe pentru doamne

numai până la sfârșitul acestei luni, cu prețurile de dinainte de urcare la firma

ILIE MOȚIU

A R A D

Avioane inamice pe coasta de vest a Angliei

LONDRA, 30 — In de- cursul zilei de azi, au fost semnalate mai multe ata- curi aeriene pe coasta de vest a Angliei, mai în toate orașele și comunele mai

mari. Avioanele inamice, asupra cărora s'a deschis focul ba- teriilor antiaeriene, au fost parte puse pe fugă; iar al- tele doborâte.

Sfințirea schitului „Vovidenia” dela Huși

HUȘI, 30 (S. I. R.). — Cetea istorică a Hușilor a primit un nou locaș, de închinăciune: „Schitul Vovidenia”, ridicat pe ruinele schitului, cu acelaș nume, ce fusese zidit de Ștefan Cel Mare. Târnosirea schitului s'a făcut în prezența

d-lui N. Zigre, ministrul cultelor. Odată cu schitul, au fost inaugurate: azilul de bătrâni, o șosea, o clopotniță și o sfântă troiță.

Cu acest prilej, au luat cuvântul P. S. Sa Nifon Criveanu,

episcopul Hușilor și dl ministru N. Zigre.

S'a expedit o telegramă M. S. Regelui, cuprinzând urări de domnie îndelungată și glorioasă peste România unită și puternică.

Furtuni puternice pe litoralul Mării Negre, în Basarabia și Vechiul Regat In Carpați, ninsoare abundentă

BUCUREȘTI, 30 (S.I.R.). — Pe litoralul Mării Negre, în întreaga Basarabia și în unele regiuni ale Vechiului Regat, domină furtuni îngrozitoare.

Vântul are, pe oră, 75 km. înălțime.

Pe coasta Mării și la șes, plouă, iar în Carpați timpul este adevărat de iarnă.

Din Sinaia se anunță o ninsoare abundentă, iar la Predeal temperatura a scăzut până la 3 grade sub zero.

Furtuna a cauzat mari pagube, în unele regiuni ale țării.

La periferiile Capitalei, foarte multe case au fost descoperite de furtună.

Din Ardeal și alte regiuni de dincolo de Carpați, cum se anunță la București, timpul se menține ploios și frumos.

Marea Neagră e un infern

CONSTANȚA, 30 (S.I.R.). — O furtună puternică s'a deslășuit, azi, pe Marea Neagră și litoral, transformându-se într'un adevărat uragan.

Vântul, venind dela Vest băntuie și în Bosfor și Marmara.

Vaporul „ARCADIA”, care transporta vite și oi spre Grecia, a fost forțat să se retragă în portul portul Kabatos.

Manevra vapoarelor în portul Constanța a fost suspendată.

Vaporul românesc „DANUBIUS” s'a ciocnit de cheu alegându-se cu mari stricăciuni.

Marea are un aspect de infern.

În oraș, uraganul a produs mari avarii clădirilor publice. Numeroase case dela periferie au fost descoperite de vânt. Instalațiile pescarilor au fost distruse, motiv pentru care prețul peștelui s'a urcat brusc.

Legăturile telefonice dintre Galați și Constanța au fost întrerupte.

Vântul a ajuns și la Bu-

curești, îngreunând legăturile telefonice cu celelalte orașe ale țării.

Deasemeni, furtuna a făcut ra-

vagi și'n Oltenia — deranjând și firele telegrafice pe distanță de mulți kilometri.

Din această pricină spărem cu serviciul de știri interne și externe foarte redus.

Marina franceză și britanică în urmărirea cruciștoarelor corsare germane

PARIS, 30 (Rador). — În fața eșecurilor repetate ale încercărilor de bombardare a vaselor britanice, amiralitatea germană pare să fi renunțat, cel puțin pentru moment, la războiul aerionaval.

Este vizibil că actualmente condițiile meteorologice sunt cât se poate de nefavorabile unor expediții aeriene de mare amploare; o ceață groasă, în special dimineața și seara, scoperă coastele Angliei.

Iată de ce germanii au fost nevoiți să intensifice atacurile lor cu submarinele și cu vasele război asupra vaselor comerciale ale aliaților. Unul sau două cruciștoare germane au fost deosebit de active în Atlantic.

Pentru găsirea și scufundarea acestor două cruciștoare, unități navale britanice și franceze au organizat o vânătoare sistematică, care însă după toate probabilitățile nu va da rezultate decât după un timp mai îndelungat.

Știri din lumea largă

HELSINKY, 30 (Rador). — D. Munters, președintele delegației finlandeze, a plecat la Moscova.

LONDRA, 30 (Rador). — Vasul de pescari „LINCK” a fost scufundat, în Marea Nordului, 10 marinari din echipaj au fost debarcați în Scoția.

LONDRA, 30 (Rador). — Vaporul „MARABAR”, de 8 mii de tone, a fost scufundat, Duminică seară, în Atlantic.

Un inginer și patru mateloti au pierit în valuri, 70 de supraviețuitori au fost duși într'un port britanic.

LONDRA, 30 (Rador). — În apropiere de Habsburg, marea a aruncat la țarm cadavrul unui

aviator german.

LONDRA, 30 (Rador). — Vaporul „STNIDAN” a fost scufundat, pe când se înapoia în portul Hull.

Se crede că el ar fi fost torpilat.

LONDRA, 30 (Rador). — Din Lutno se anunță, că, guvernul provinciilor unite din India, care este o emanație a comitetului național indian, a demisionat. Motivul se pare, că este dezaprobară declarațiilor vice-regelui Indiei, față de situația internațională.

CIUNKING, 30 (Rador) — Agenția Central News anunță că trupele chineze au reluat din mâinile japonezilor două orașe, de importanță strategică, în cursul luptelor din provincia Ciensi, care au fost foarte înverșunate.

ROMA, 30 (Rador). — Crucişetorul IMPERO a fost lansat ieri la Genua.

IMPERO este vas- „frate” cu LITTORIA, lansat în 1937.

Are o lungime de 230 de metri și deplasează 350 de tone.

Vasul a fost construit în 18 luni și este una din unitățile navale cele mai moderne din lume.

O mare destășurare de forțe aeriene franceze și germane

PARIS, 30 (Rador) — Agenția „Havas” comentează în felul următor situația militară:

Inceputul săptămânii, care, după afirmațiile germane, trebuia să fie hotărâtoare, a coincis, pe front, cu prima noapte de timp frumos.

Ploaia a încetat și s'alăsat un frig uscat însă terenul a rămas desfundat, așa încât e nevoie de mai multe săptămâni, ca operațiile să se poată desfășura normal.

Afară de câteva acțiuni de recunoaștere în sectorul Bliess n'au fost decât tiruri de artilerie de o parte și de alta.

Focul deslășuit de francezi, a silit pionierii să se retragă din pozițiile lor.

Nici o schimbare, în masarea

de trupe germane în desol

LUXEMBURG, 30 (Rador) — Agenția „Havas” anunță o mare desfășurare de forțe aeriene germano-franceze între Saar și Mosela.

Canalul între Capitală și Dunăre sfârșite

BUCUREȘTI, 30 (S.I.R.). — Uzinele primăriei București pun la dispoziție toată puterea de muncă pentru terminarea lucrărilor ale canalului care va face legătura între Capitală și Dunăre.

In luna Octombrie germanii au pierdut submarine

LONDRA, (Rador) — Tonaajul pierderilor suferite de marina engleză, în cursul acestei luni, este de 21.000 tone. Tonaajul față de luna Septembrie este mult mai redus.

La Londra nu se ține seama de informațiile răspândite, în străinătate, de Germania, că, vapoarele „Arc Royal” „Ad Adura”, „Sutchampton” și

„Edinburg” ar fi fost torpilate.

Numărul submarinelor germane scufundate rămâne cifra de 13, pe care a înregistrat-o d-nii Chamberlain și Churchill în declarațiile recente.

Se reamintește, apoi, că un alt submarin german s'a fi fost scufundat acum câteva zile și că unul a fost gra avaria

Brevetele meseriașilor se vor elibera cu avizul breslelor

BUCUREȘTI, 30 (S. I. R.) — D. Mihail Relea, ministrul muncii, a declarat, că, e de acord

ca eliberarea brevetelor meseriașilor să se facă cu avizul breslelor.

Repatrierile germanilor din țările baltice continuă

STETIN, 30 (Rador). — Vaporul „DER DEUTSCHE” a sosit la Stetin, în cursul zilei de azi, având pe bord 1000 de germani, repatriați din Estonia.

Și germanii din Letonia se vor reîntoarce în Reich

RIGA 30 (Rador). — D. Ab-sistis, ministrul de justiție al

Letoniei și d. Kosze, ministrul german la Riga, au semnat un tratat relativ la întoarcerea germanilor din Letonia în Reich.

RIGA, 30 (Rador). — Dintâi transporturi germane din Letonia pleacă spre Reich.

Mijloacele de apărare pasivă în Anglia funcționează în mod perfect

LONDRA, 30 (Rador). — O singură sirenă a sunat, azi, alarmă, în cartierul Whitehall.

Se pare că acest semnal a fost dat din eroare.

O altă alarmă a fost dată în Sinsburg Park, unde încetarea a sunat după o oră.

La ministerul informațiilor, șe-

fii grupurilor de apărare au trecut din sală în sală, făcând funcționarii din birouri să se retragă în adăpost, numai vizitatorii au rămas, majoritatea în birouri, văzându-se în rila lor. După zece minute alarme a încetat.

Armand Călinescu decorat post-mortem

BUCUREȘTI, 30 (S. I. R.). — Armand Călinescu, fost președinte de consiliu a fost decorat postmortem,

membru al ordinului Carol al II-lea, în gradul de cavaler cu mare cruce.